

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2024-09-02

Diarienummer:
ALN-2024-00469

Handläggare:
Daniel Karlsson, Evelyn Widenfalk Ehlin

Svar på initiativärende från Karin Thalén Ottersgård (C) och Rigmor Stenmark (C) om att förstärka anhörigfunktionen inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** besvara initiativärendet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Karin Thalén Ottersgård (C) och Rigmor Stenmark (C) har den 3 juni 2024 inkommit med initiativärende om att förstärka anhörigfunktionen inom äldreomsorgen. I initiativärendet yrkas att äldrenämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att utreda hur Uppsala kommun skulle kunna förstärka anhörigfunktionen, i första hand inom befintlig organisation utifrån intentionerna i initiativet.

I svar på initiativärendet framhåller äldrenämnden att utrednings- och utvecklingsarbete pågår inom anhörigområdet. Ett särskilt uppdrag från nämnden till förvaltningen om att utreda frågan bedöms därför inte som aktuellt.

Beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för systemledning.

Föredragning

Karin Thalén Ottersgård (C) och Rigmor Stenmark (C) har den 3 juni 2024 inkommit med initiativärende om att förstärka anhörigfunktionen inom äldreomsorgen. I initiativärendet yrkas att äldrenämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att utreda hur Uppsala kommun skulle kunna förstärka anhörigfunktionen, i första hand inom befintlig organisation utifrån intentionerna i initiativet.

Äldrenämndens anhörigstöd finns närvarande inom nämndens olika verksamheter och organisatoriska delar. Anhörigcentrum har en central roll som kunskapsbank och utbildar nämndens medarbetare. Anhörigcentrum har under våren 2024 genomfört en enkät för att kartlägga erfarenheter och önskemål om förbättringar bland de anhöriga som varit i kontakt med Anhörigcentrum. Sammanställning av enkätsvaren kommer att färdigställas under hösten 2024 och beaktas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

I initiativärendet framhålls att socialtjänstlagen betonar att omsorg av äldre ska inriktas på ett värdigt liv och välbefinnande och att det finns stora behov av förebyggande insatser inom äldreomsorgen för att bryta ensamheten, öka livskvalitén och minska vårdbehovet. Nämndens utvecklingsarbete inom området intensifieras i samband med att den nya socialtjänstlagen implementeras, vilket även kommer inkludera målgruppen anhöriga.

Äldrenämnden har ett brett utbud av hälsofrämjande aktiviteter inom ramen för nämndens öppna insatser, exempelvis på kommunens träffpunkter. Närstående över 65 år har således möjlighet att ta del av olika typer av aktiviteter som ett stöd i sin vardag. Därtill pågår utveckling av träffpunktsverksamheten för att säkerställa att träffpunkterna når önskat resultat i sitt arbete gentemot nämndens målgrupper.

I uppdraget till särskilt boende har det förtydligats att verksamheten ska kunna stödja och möta behoven hos närstående. Alla medarbetare förväntas ha den kompetens som krävs för att bemöta närståendes känslor och reaktioner, exempelvis vid sorg, samt kunna hänvisa dem till rätt huvudman eller organisation om ytterligare stöd behövs.

Det pågår ett arbete med att utveckla äldreombudsmannens funktion och se över dennes instruktion. I samband med detta kommer det förtydligas att äldreombudsmannen har rollen att stötta anhöriga genom att lotsa dem till rätt person eller funktion att vända sig till.

Utrednings- och utvecklingsarbete pågår således inom anhörigområdet. Ett särskilt uppdrag från nämnden till förvaltningen om att utreda frågan bedöms därför inte som aktuellt.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 2 september 2024
- Bilaga, Initiativärende från Karin Thalén Ottersgård (C) och Rigmor Stenmark (C) om att förstärka anhörigfunktionen inom äldreomsorgen

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Nämndinitiativ om att förstärka anhörigfunktionen inom äldreomsorgen

I Socialtjänstlagen står det att omsorg av äldre ska inriktas på ett värdigt liv och välbefinnande, men tyvärr lyckas vi inte alltid leva upp till lagstiftningen. Det finns stora behov av förebyggande insatser inom äldreomsorgen för att bryta ensamheten, öka livskvalitén och minska vårdbehovet.

Äldreomsorgen ska likaså erbjuda en god vård och omsorg för den som har beviljade insatser från kommunen men också ge anhöriga/närstående stöd. Men med dagens förutsättningar är det inte sällan en utmaning att möta dessa behov.

I Uppsala kommun arbetar vi löpande med kvalitetsuppföljningar för att förbättra vår verksamhet inom äldreomsorgen, men trots det så förekommer missförhållanden. När fel har begåtts så är det av största vikt att det hanteras på ett professionellt sätt. Men det finns allt för många exempel där anhöriga/närstående inte upplever att de får adekvata svar och att deras klagomål inte omhändertas på ett tillfredställande sätt, i synnerhet vid missförhållanden. Det är angeläget att både brukare och anhöriga/närstående får ett bra bemötande, blir lyssnade på och visas respekt.

Som anhörig/närstående är det inte alltid så lätt att veta var och till vem som man ska vända sig till med sina klagomål. Ibland omhändertas inte heller klagomål på ett tillfredställande sätt, något som kan resultera i en känsla av maktlöshet hos anhöriga/närstående.

Vi anser att anhörigfunktionen behöver förstärkas i Uppsala kommun. En funktion som kan ta emot och utreda anmälningar från enskilda och i dialog med verksamhetsansvariga inom äldreomsorgen. En viktig del i ett sådant uppdrag bör vara olika stödjande och främjande insatser samt dialoger och kunskapsspridning.

I Uppsala kommun har vi både ett anhörigcentrum och en äldreombudsman men vi tror inte de är allmänt kända bland invånarna. Det vore bra att i första hand utreda hur vi skulle kunna utveckla dessa befintliga organ och instanser för att bättre omhänderta behovet av en förstärkt anhörigfunktion som också tillvaratar de anhörigas/närståendes rättigheter och behov. Och samtidigt göra de mer kända för målgruppen. Detta är något som vi anser borde utredas.

Mot bakgrund av ovan yrkar vi

att Äldrenämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att utreda hur Uppsala kommun skulle kunna förstärka anhörigfunktionen i första hand inom befintlig organisation utifrån intentionerna i initiativet.

Karin Thalén (C)

Rigmor Stenmark (C)

2024-06-03